

Odůvodnění

vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, je reakcí na zákon č. 204/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Zákonem č. 204/2017 Sb. se mění též zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, a zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“). Důvodem provedení navrhovaných změn zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“) je zejména potřeba implementace nových evropských předpisů na úseku kapitálového trhu do českého právního řádu. V návaznosti na změny tohoto zákona je nutné provést změny i ve vyhlášce č. 163/2014 Sb. Navrhuje se vypuštění úpravy pro investiční zprostředkovatele vzhledem ke změně zmocnění v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu; pravidla činnosti investičního zprostředkovatele jsou nyní obsažena přímo v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu /např. v § 30 odst. 3, § 32 odst. 2 a § 12a s výjimkou § 12a odst. 1 písm. d) bodu 3 a písm. l), n) a p)/. Z vyhlášky č. 303/2010 Sb., o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb, se přesouvá, s drobnými formulačními změnami, úprava zprávy o přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany majetku zákazníka, neboť vyhláška č. 303/2010 Sb. obsahově dozná změn v návaznosti na nové přímo účinné předpisy EU týkající se poskytování investičních služeb. Z vyhlášky se vypouští také některá transpoziční ustanovení týkající se regulace odměňování, neboť jsou převedena do zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Je navržena změna v pravidlech pro posuzování aktiv, a to vzhledem k vývoji mezinárodní úpravy výkonných a nevýkonných expozic a k přijetí nového mezinárodního účetního standardu IFRS 9 do práva EU. Podle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 680/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, banky a spořitelní a úvěrní družstva od září 2014 při sestavování dohledových výkazů na konsolidovaném základě člení expozice na výkonné (*performing exposures*) a nevýkonné (*non-performing exposures*). Od r. 2016 obdobně člení expozice i při sestavování dohledových výkazů na individuálním základě. Koncept výkonných a nevýkonných expozic nabývá na významu při mezinárodních srovnáních kvality aktiv úvěrových expozic jak pro účely mikroobezřetnostního dohledu, tak i v rámci makroobezřetnostní politiky. Nahrazením dosavadní kategorizace pohledávek z finančních činností obsažené v pravidlech pro posuzování aktiv v části čtvrté vyhlášky č. 163/2014 Sb. (členění pohledávek z finančních činností na standardní, sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové) členěním expozic na výkonné a nevýkonné budou pravidla pro posuzování aktiv zohledňovat aktuální mezinárodní koncept. Navrhuje se zároveň upravit pravidla pro posuzování aktiv tak, aby byla v souladu s mezinárodním účetním standardem IFRS 9 Finanční nástroje, uvedeným v příloze nařízení Komise (ES) č. 1126/2008

ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002. Mezinárodní účetní standard IFRS 9 je na základě nařízení Komise (EU) 2016/2067 účinný od roku 2018 a je zohledněn také v harmonizovaném výkaznictví, které banky a spořitelny a úvěrní družstva předkládají České národní bance podle nařízení Komise (EU) č. 680/2014, v platném znění. Navrhovanou úpravou pravidel pro posuzování aktiv tak dojde ke sjednocení pravidel pro členění expozic s pravidly při sestavování dohledového výkaznictví a zároveň bude zajištěno, že pravidla odpovídají aktuálnímu mezinárodnímu konceptu pro posuzování kvality aktiv.

Aktualizují se také pravidla likvidity pobočky banky z jiného než členského státu v důsledku přijetí nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/61 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o požadavek na úvěrové instituce týkající se krytí likvidity. Upřesňují se ustanovení o uveřejňování údajů, pokud jde o lhůty a srovnatelné údaje, a aktualizují se požadavky na uveřejňování kategorizace expozic v návaznosti na změny v pravidlech pro posuzování aktiv. K drobným formulačním úpravám dochází také při vymezení multiplikačního faktoru F ve vzorci pro výpočet nejvyšší částky k možnému rozdělení při neplnění kombinované kapitálové rezervy.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zákonnými zmocněními.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem, avšak reaguje na transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU, ve znění směrnice 2016/1034, do zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

S ohledem na změnu zákona o podnikání na kapitálovém trhu, jehož ustanovení zmocňují Českou národní banku k vydání vyhlášky č. 163/2014 Sb., je nutné upravit odpovídajícím způsobem i tuto vyhlášku.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Z navrhovaných změn nevyplývají zvýšené náklady ani pro Českou národní banku. Návrh vyhlášky nemá negativní dopad na podnikatelské prostředí. Naopak lze očekávat, že změnou v pravidlech pro posuzování aktiv dojde v důsledku harmonizace těchto pravidel s již existujícími požadavky na výkaznictví výkonných a nevýkonných expozic ke snížení administrativní náročnosti kladené jak na banky a spořitelny a úvěrní družstva, tak na Českou národní banku jako orgán vykonávající dohled nad těmito institucemi.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní sociální dopady, ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje diskriminační ustanovení, ani nemá dopad v oblasti rovnosti mužů a žen.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Na základě vyhodnocení provedeného podle metodiky CIA (*Corruption Impact Assessment*) nebyla zjištěna žádná korupční rizika, která by mohla souviset s přijetím návrhu vyhlášky. České národní bance jsou zákonem o České národní bance svěřeny kompetence správního úřadu, na základě čehož vykonává v souladu s uvedeným a dalšími zákony dohled nad osobami působícími na finančním trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a ostatních právních předpisů. Působnost a pravomoc jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v České národní bance stanoveny vnitřním předpisem, který schvaluje bankovní rada, jakožto nejvyšší řídicí orgán. Informace o organizační struktuře České národní banky jsou k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro řádný výkon činnosti České národní banky jsou nastaveny odpovídající vnitřní kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Vzhledem k povaze vyhlášky a rovněž vzhledem k důsledně uplatňovaným vnitřním rozhodovacím a kontrolním postupům v České národní bance, lze potenciální korupční rizika prakticky vyloučit.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Článek I

K bodu 1 - § 2

Vzhledem k tomu, že pravidla činnosti investičního zprostředkovatele jsou obsažena přímo v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu, a to včetně rozsahu požadavků na řídicí a kontrolní systém investičního zprostředkovatele, z § 2 se pojem „investiční zprostředkovatel“ vypouští.

K bodu 2 - § 5

V § 5 se dosavadní odstavce 1 a 2 odstraňují z důvodu, že se ze zákona o podnikání na kapitálovém trhu vypouští zmocnění pro ČNB upravit vyhláškou některé požadavky

na řídicí a kontrolní systém investičního zprostředkovatele. Nově ustanovení § 5 vyhlášky upravuje, na které povinné osoby se vztahuje ustanovení § 116a vyhlášky, v němž jsou stanoveny podrobnosti zprávy o přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany majetku zákazníka.

K bodu 3 - § 7 odst. 1 písm. i)

Vypouští se dopad na zákazníka investičního zprostředkovatele, a to z důvodu uvedeného v odůvodnění k bodům 2 a 3.

K bodu 4 - § 7 odst. 1 písm. m)

Upřesňuje se definice pojmu kontrolní orgán.

K bodu 5 - § 7 odst. 2 písm. d)

Upřesňuje se definice pojmu nevýkonný člen.

K bodu 6 - § 7 odst. 2 písm. j)

Upřesňuje se definice pojmu osoba ve vrcholném vedení.

K bodu 7 - § 7 odst. 3 písm. c)

Vypouští se dopad na investičního zprostředkovatele, a to z důvodu uvedeného v odůvodnění k bodům 2 a 3.

K bodu 8 - § 7 odst. 3 písm. j)

Upřesňuje se definice pojmu řídicí orgán.

K bodu 9 - § 7 odst. 4 písm. k)

Upřesňuje se definice pojmu výkonný člen.

K bodu 10 – část druhá hlava I text pod nadpisem

Jedná se o změnu vyvolanou změnou ustanovení zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

K bodu 11 - § 25a

Vzhledem k tomu, že k 3. lednu 2018 bude zákonem č. 204/2017 Sb. zrušena vyhláška č. 303/2010 Sb. a transpozice čl. 23 odst. 2 a 3 směrnice 2014/65/EU (MiFID II) nebyla provedena do zákona o podnikání na kapitálovém trhu, doplňují se do nového § 25a podobná ustanovení jako v § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 303/2010 Sb.

K bodu 12 - § 38 odst. 3

Upřesňují se položky, ze kterých je počítán úrokový šok, a to v souladu s obecnými pokyny EBA k řízení úrokového rizika investičního portfolia (GL/EBA/2015/08) ze dne 5. října 2015.

K bodu 13 - § 61 odst. 1 písm. e)

Ustanovení se upřesňuje, aby lépe odráženo skutečnost, že v případě banky z jiného než členského státu se nejedná o zápisy z jednání vedení banky, ale o zápisy z jednání vedení pobočky banky.

K bodu 14 – část třetí hlava II text pod nadpisem

Jedná se o změnu vyvolanou změnou zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

K bodu 15 - § 68 odst. 3

Ustanovení se formulačně upřesňuje za účelem odstranění pochybností při výpočtu multiplikačního faktoru F, který je jedním z parametrů vzorce pro výpočet nejvyšší částky k možnému rozdělení při neplnění kombinované kapitálové rezervy.

K bodu 16 (§ 79 až 82) a k bodu 17 (§ 83)

Změnami v § 79 se upravují podmínky pro kategorizaci expozic povinnou osobou, a to v souladu s přístupem podle nařízení Komise (EU) č. 680/2014, v platném znění, uplatňovaným pro účely dohledového výkaznictví, ve znění po implementaci mezinárodního účetního standardu IFRS 9 Finanční nástroje, uvedeným v příloze nařízení Komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002.

Změnami v § 80 se upravují kategorie pro zařazení expozic, a to kategorie výkonných expozic a kategorie nevýkonných expozic.

Změnami § 81 až 83 se upravují podmínky pro zařazení do kategorie nevýkonných a výkonných expozic, a to v souladu s přístupem podle nařízení Komise (EU) č. 680/2014, v platném znění, uplatňovaným pro účely dohledového výkaznictví.

K bodu 18 (§ 84 až 86)

Změnami v § 84 se vymezují expozice, u nichž povinná osoba bude stanovovat očekávané úvěrové ztráty. Jde o expozice, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty. Předmětem kategorizace jsou i vybrané podrozvahové položky (poskytnuté přísliby, poskytnuté finanční záruky), u kterých se také stanovuje očekávaná úvěrová ztráta (viz např. body 5.5.1, 5.5.6 IFRS 9). Změnami v § 85 se upravuje tvorba opravných položek a rezerv k expozicím, u nichž se stanovují očekávané úvěrové ztráty. Pokud není možné o očekávanou úvěrovou ztrátu snížit hodnotu rozvahové expozice vůči dlužníkovi, protože očekávaná úvěrová ztráta přesahuje hrubou hodnotu rozvahové expozice vůči dlužníkovi, neboť je stanovena i k podrozvahové expozici dlužníka, výše očekávané úvěrové ztráty ve výši tohoto rozdílu je rezervou podle IAS 37 (viz např. ilustrativní příklad IE65 v prováděcí příručce k IFRS 9 (Implementation Guidance)). Změnami v § 86 se upřesňují pravidla pro zohlednění zajištění.

K bodu 19 - § 87 až 90

Vypouští se dosavadní úprava pravidel pro diskontování očekávaných budoucích peněžních toků, koeficienty, statistické modely a rezervy k podrozvahovým položkám, a to pro zajištění souladu s mezinárodním účetním standardem IFRS 9.

K bodu 20 - § 91

Změna pravidel pro posuzování aktiv pobočky banky z jiného než členského státu se provádí v návaznosti na úpravu pravidel pro posuzování aktiv bank a spořitelních a úvěrních družstev.

K bodu 21 - § 92

Navrhuje se nově odkazovat na část šestou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, a to z důvodu zavedení požadavku na stabilní financování. Odkazem na část šestou bude též zajištěno, že jakákoli změna požadavků na likviditu bank se bude vztahovat i na pobočky z jiného než členského státu, a to bez nutnosti úpravy vyhlášky.

K bodu 22 - § 96 odst. 2

Doplňuje se písmeno c), které upravuje pravidla pro uveřejňování informací o pákovém poměru povinnou osobou.

K bodu 23 - § 97 odst. 1

Termíny pro uveřejnění informací jsou upraveny tak, aby následovaly po dni, ve kterém instituce předkládá informaci orgánu dohledu podle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 680/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013.

K bodu 24 (§ 97 odst. 3) a k bodu 25 (§ 97 odst. 4)

Zrušuje se povinnost uveřejnit společně s údaji o finanční situaci i údaje za 3 předcházející čtvrtletí, čímž se odstraní zátěž povinné osoby zpracovat srovnatelné údaje v důsledku přechodu na upravené dohledové výkaznictví v souvislosti s implementací mezinárodního účetního standardu IFRS 9 od r. 2018. Pro uživatele zůstane dostupnost informací za předcházející období zachována, neboť povinná osoba je povinna podle § 99 odst. 1 údaje za posledních 5 let ponechat na svých internetových stránkách. Zároveň se vypouští odstavce 4, jehož obsah se přesouvá do odstavce 3.

K bodu 26 - § 98 odst. 1

Termíny pro uveřejnění informací pobočkou banky z jiného než členského státu jsou upraveny v návaznosti na změny v termínech pro uveřejňování informací povinnou osobou podle § 97 vyhlášky.

K bodu 27 – část šestá text pod nadpisem

Jedná se o změnu vyvolanou změnou zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

K bodu 28 (§ 104) a k bodu 29 (§ 104a)

Navržené úpravy zohledňují vydání obecných pokynů EBA/GL/2016/10, které stanoví podrobnosti informování orgánu dohledu o ICAAP a ILAAP pro účely provádění procesu dohledu a hodnocení orgánem dohledu.

K bodu 30 - § 108 odst. 2

Doplňuje se odkaz na prováděcí nařízení, kterým se stanoví prováděcí technické normy o šablonách, definicích a řešeních v oblasti informačních technologií, které mají instituce používat při podávání zpráv Evropskému orgánu pro bankovníctví a příslušným orgánům.

K bodu 31 - § 113 odst. 1

Úpravou se snižuje zátěž povinné osoby, neboť pokud povinná osoba informaci o odměňování uveřejní, nemusí ji už zasílat České národní bance (ta pro účely dohledu použije uveřejněnou informaci).

K bodu 32 - § 114

Obecné pokyny EBA pro posuzování osob předpokládají, že orgánu dohledu jsou mj. k dispozici výsledky posouzení vhodnosti osoby, provedeného institucí, neboť odpovědnost za zajištění toho, že instituce vykonává své činnosti prostřednictvím osob, které jsou patřičně odborně způsobilé a důvěryhodné, nese instituce. Pro účely přezkumu, zda a jak

instituce plní své povinnosti ohledně zajišťování důvěryhodnosti a způsobilosti osob, jakož i pro účely souladu s příslušnými obecnými pokyny, je nutno zajistit dostupnost informací o výsledcích hodnocení osob provedených institucí.

K bodu 33 - § 116a

Nejedná se o novou úpravu zprávy o přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany majetku zákazníka, ale o přesun dosavadní úpravy (s drobnou formulační úpravou) z vyhlášky č. 303/2010 Sb., o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb.

K bodu 34 – Příloha 1 bod 1. písm. b)

Doplňuje se právní předpis, který stanovuje kvalitativní a kvantitativní kritéria k určení pracovníků, jejichž pracovní činnosti mají podstatný vliv na rizikový profil povinné osoby.

K bodu 35 – Příloha 1 bod 2.

Jedná se pouze o legislativně technickou úpravu – odstranění nadbytečného odkazu.

K bodu 36 – Příloha 1 bod 9. písm. a)

Doplňuje se upřesnění, jak přistupovat k výsledkům skupiny nebo výsledkům ovládající osoby pro účely hodnocení výkonnosti povinné osoby.

K bodu 37 – Příloha 1 bod 10.

Jedná se o úpravu vyvolanou změnou zákona o podnikání na kapitálovém trhu, kterým se mění i zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech, přičemž do těchto zákonů se přesouvají z vyhlášky některá ustanovení k regulaci odměňování, a to pravidla pro stanovení pohyblivé složky odměny, která převyšuje 100 % pevné složky odměny. Jde o přesun transpozice některých ustanovení z článku 94 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES.

K bodu 38 – Příloha 1 bod 11.

Jedná se o úpravu vyvolanou změnou zákona o podnikání na kapitálovém trhu, do něhož se přesouvají z vyhlášky některá pravidla pro stanovení pohyblivé složky odměny, která převyšuje 100 % pevné složky odměny. Obdobně se zákonem č. 204/2017 Sb. tato pravidla přesunula do zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

K bodu 39 – Příloha 1 bod 13.

Ustanovení se doplňuje na základě zkušeností z výkonu dohledu prováděného Českou národní bankou, neboť se nejedná o běžné případy, ale o situace, které podléhají schválení nejvyšším orgánem.

K bodu 40 – Příloha 3 bod 10.

V písmenu c) se upravuje postup povinné osoby při identifikaci situací, které naznačují pravděpodobnost nesplácení protistranou.

Obecné pokyny, na které je v ustanovení odkazováno, jsou publikovány na webových stránkách Evropského orgánu pro bankovníctví (eba.europa.eu) nebo na webových stránkách České národní banky ([ČNB](#) > [Dohled a regulace](#) > [Legislativní základna](#) > [Banky a družstevní záložny](#) > Metodické a výkladové materiály).

K bodu 41 – Příloha 10 bod 5.

Upřesňuje se obsah údajů o finanční situaci povinné osoby v návaznosti na změny v pravidlech pro posuzování aktiv.

K bodu 42 – Příloha 13 bod 3.

Upřesňuje se obsah údajů uveřejňovaných pobočkou banky z jiného než členského státu, konkrétně informací pobočky banky z jiného než členského státu o výkonných a nevýkonných expozicích.

Článek II

Účinnost vyhlášky se navrhuje od 1. ledna 2018 s výjimkou bodů, které navazují na novelu zákona o podnikání na kapitálovém trhu, u nichž se navrhuje účinnost dnem 3. ledna 2018.